

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

žalobce: **P. K.**
zastoupen Mgr. Barborou Sedlákovou, advokátkou
sídlem Křoví 111, PSČ 594 54 Křoví

proti
žalovanému: **Magistrát města Ostravy**
sídlem Prokešovo nám. 8, 729 30 Ostrava

o žalobě proti nezákonnému zásahu žalovaného

takto:

- I. Žaloba **se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Po právní moci tohoto usnesení **bude** žalobci z účtu Krajského soudu v Ostravě **vrácena** částka 2 000 Kč za zaplacený soudní poplatek.

Odůvodnění:

1. Žalobou doručenou Krajskému soudu v Ostravě dne 27. 2. 2023 žalobce požadoval, aby soud určil nezákonnost záznamu v evidenční kartě řidičů žalobce ze dne 19. 10. 2022, kterým se žalobci odňalo řidičské oprávnění na dobu 6 měsíců a bylo přiděleno 5 bodů v bodovém hodnocení řidiče.
2. Žalobce uvedl, že byl účastníkem přestupkového řízení, při kterém mu žalovaný zaslal příkaz ze dne 26. 9. 2022, který si žalobce vyzvedl dne 12. 10. 2022. Dne 20. 10. 2022 proti němu podal odpor. O něm mu však žalovaný sdělil, že je opožděný. Žalobce s tím nesouhlasí a záznam v registru řidičů ze dne 19. 10. 2022 považuje za nezákonný zásah, protože předmětný příkaz ze dne 26. 9. 2022 dosud nenabyl právní moci.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě shrnul svou argumentaci k opožděnosti žalobcem podaného odporu.
4. Judikatura správních soudů vytvořila algoritmus, podle kterého je nutno při posouzení zásahové žaloby postupovat (vč. otázky, kdy je namístě tuto odmítnout a kdy zamítnout), vycházející z rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015 - 160 (EUROVIA), který sice byl zrušen nálezem Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, neboť Ústavní soud nesouhlasil s tím, jak v uvedeném rozhodnutí rozšířený senát posoudil běh lhůt k podání žaloby v případě neukončeného

Shodu s prvopisem potvrzuje P.S.

9/2023

trvajícího zásahu, ovšem v navazujícím nálezu ze dne 14. 8. 2019, sp. zn. II. ÚS 2398/18 se k samotné metodologii postupu při posuzování přípustnosti a důvodnosti zásahové žaloby přihlásil; tato je používána i v následujících rozhodnutích správních soudů včetně Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 12. 7. 2018, č. j. 2 As 93/2016 – 138 nebo ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Afs 190/2017 – 36). Algoritmus se skládá z těchto kroků. 1. krok: soud si musí ozřejmit, jaké jednání veřejné správy žalobce označuje za nezákonný zásah, zda, kdy a za jakých okolností se takto specifikované jednání vskutku odehrálo, případně zda, kdy a za jakých okolností se udály další skutečnosti rozhodné pro posouzení včasnosti žaloby, a zda může vzhledem ke své povaze, povaze jeho původce či jiným okolnostem zjevně a nepochybně být zásahem ve smyslu legislativní zkratky v § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“); nemůže – li zjevně a nepochybně být zásahem, soud žalobu odmítne podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; 2. krok: soud zkoumá přípustnost dle § 85 s. ř. s., části věty před středníkem. Zjistí-li soud, že žalobce měl jiné právní prostředky k ochraně nebo nápravě k dispozici, avšak nevyužil jich, musí být žaloba odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s.; 3. krok: soud zkoumá včasnost žaloby podle lhůty uvedené v § 84 odst. 1 s. ř. s.; a 4. krok: soud zkoumá její důvodnost ve smyslu shora citovaného ustanovení § 82 s. ř. s.

5. Kritéria pro určení toho, zda určitý úkon je nezákonným zásahem, vyplývají přímo z § 82 s. ř. s. a jsou jimi: žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem správního orgánu v širším smyslu, který není rozhodnutím (4. podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu, nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není – li splněna byť jediná z uvedených podmínek, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Aps 1/2005 – 65 ze 17. 3. 2005).
6. Zásahovou žalobu soud musí odmítnout, pokud je zjevné a nepochybné, že tvrzené jednání správního orgánu nemůže být nezákonným zásahem (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015 - 160, č. 3687/2018 Sb. NSS, *EUROVIA*). Jinými slovy, nemůže-li být tvrzené jednání z vlastní povahy zásahem, třeba žalobu odmítnout; naopak pokud je myslitelné, aby bylo toto jednání zásahem, pak soud žalobu připustí k meritornímu posouzení, ačkoliv může být z okolností případu zřejmé, že v dané věci za konkrétních skutkových okolností k nezákonnému zásahu nedošlo – to je totiž otázkou posouzení důvodnosti žaloby, nikoliv její přípustnosti (viz cit. nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 2383/19, bod 29 a násl.).
7. Krajský soud se v souladu se shora uvedeným algoritmem nejprve zabýval tím, zda označené jednání žalovaného není jednáním, které by zjevně a nepochybně nebylo zásahem.
8. Krajský soud v listinách, předložených žalobcem, a ve správním spise, ověřil, že žalovaný vydal vůči žalobci dne 26. 9. 2022 příkaz, jímž mu za přestupek při řízení osobního motorového vozidla uložil pokutu 5 000 Kč podle § 125 odst. 5 písm. ú) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu (dále jen „zákon o silničním provozu“) a správní trest zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 6 měsíců, podle § 125c odst. 6 písm. b) zákona o silničním provozu. Dne 20. 10. 2022 podal žalobce proti tomuto příkazu odpor e-mailem bez elektronického podpisu, dne 25. 10. 2022 jej podal poštou, následně, k výzvě žalovaného, odpor doplnil o podpis. Sdělením ze dne 20. 12. 2022 vyrozuměl žalovaný žalobce o opožděnosti podání odporu, sdělením ze dne 23. 1. 2023 vyrozuměl žalobce o opožděnosti odporu Krajský úřad Moravskoslezského kraje.

9/2023

9. Ve výpise z evidenční karty řidiče bylo dne 15. 2. 2023 uvedeno mj.:

- „jmenovaná osoba má zaevidovány následující blokace ŘO: skupina – vše, datum od 19. 10. 2022 do --, důvod blokace: pozbytí ŘO (ZŘMCV – zákaz činnosti)“;
- „jmenovaná osoba má vysloven ZŘMV (zákaz řízení motorových vozidel) od 19. 10. 2022 do 19. 4. 2023“;
- „aktuální stav bodového hodnocení osoby je 5 bodů.“
- „Osoba má 1 záznam v přestupcích“ (..)
- V seznamu přestupků, vyhotoveného dne 15. 2. 2023 žalovaným, je uvedeno: „1. 9. 2022 nahlásil Magistrát města Ostrava, č. j. SMO/639623/22/DSČ, §125c/1f 2 361/2000 Sb.; rychlost mimo obec naměř. 168km/h, max. 110 km/h, §4/c 361/2000 Sb.; Opatření z rozhodnutí: Magistrát města Ostrava rozhodl: (č. j. SMO/639623/22/DSČ) o opatření: uložena pokuta v příkazním řízení. Vysloven zákaz činnosti v příkazním řízení, ŘP neodevzdán. Sankce: pokuta 5000 Kč. ZŘMV pro všechny skupina od 19. 10. 2022 do 19. 4. 2023 (6měs.). Rozhodnutí nabylo právní moci 19. 10. 2022“.

10. Žalobce za nezákonný zásah považoval nejprve záznam v evidenční kartě řidičů žalobce ze dne 19. 10. 2022, kterým se žalobci odňalo řidičské oprávnění na dobu 6 měsíců.

11. Žalobce se však mýlí, pokud tvrdí, že záznamem v evidenční kartě řidičů mu bylo odňato řidičské oprávnění. Žalobci totiž nebylo řidičského oprávnění odňato, ale žalobce řidičské oprávnění pozbyl v důsledku uložení trestu zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel podle § 94a odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu (*držitel řidičského oprávnění pozbývá řidičské oprávnění dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým mu byl soudem uložen trest nebo příslušným správním úřadem uložen správní trest zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel*). Tomu odpovídá i záznam v předložené kartě, kde je zaznamenáno *pozbytí* řidičského oprávnění, nikoliv *odnětí*. Toto pozbytí řidičského oprávnění bylo v registru řidičů pouze zaevidováno postupem podle § 119 odst. 2 písm. n) zákona o silničním provozu, záznam sám žádná práva či povinnosti žalobci nezaložil ani do jeho práv sám nezasáhl, což vyplývá z povahy registru řidičů jako informačního systému veřejné správy (§119 odst. 1 zákona o silničním provozu). Touto samotnou evidencí žalobce řidičské oprávnění nepozbyl; v žádném případě mu tím nebylo odňato, jak se v žalobě domnívá, když odnětí řidičského oprávnění je upraveno v § 94 zákona o silničním provozu a rozhoduje o něm příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností řidičské oprávnění v situacích upravených v odstavci prvním tohoto ustanovení, což není žalobcův případ.

12. Registr řidičů je podle § 119 odst. 1 zákona o silničním provozu informačním systémem veřejné správy, jež podle § 2 odst. 1 písm. c) zákon č. 365/2000 Sb. slouží pro *účely výkonu veřejné správy nebo plnění jiných funkcí státu anebo dalších veřejnoprávních korporací*. Údaje, které jsou v registru evidovány, jsou vyjmenovány v § 119 odst. 2 zákona o silničním provozu, pod písm. n) údaj o pozbytí řidičského oprávnění. Vzhledem k tomu, že jde o automatický následek skončeného správního či soudního řízení, mající pouze evidenční povahu, pak i kdyby žalobce požadoval určení nezákonnosti provedení záznamu o pozbytí jeho řidičského oprávnění, mohl by takový záznam být nezákonným zásahem pouze ve výjimečných případech, pokud by z okolností vyplývalo, že by jím žalobce mohl být zkrácen na svých právech; tyto skutečnosti je žalobce povinen tvrdit ve vylicení jednání

9/2023

správního orgánu, ve kterém podle něj nezákonný zásah spočívá, neboť pouze ve spojení s nimi by se o nezákonný zásah výjimečně mohlo jednat. Jinými slovy, záznam o pozbytí řídičského oprávnění nemůže být sám o sobě vzhledem ke své povaze nezákonným zásahem. Žalobce však žádné okolnosti, ze kterých by možnost zkrácení jeho práv vyplývala, neuvedl, neboť se této otázce v žalobě vůbec nevěnoval.

13. K zásahu do veřejných subjektivních práv u žalobce mohlo dojít pouze správním rozhodnutím, v důsledku kterého řídičské oprávnění pozbyl. Z žalobních tvrzení, a rovněž z vyjádření žalovaného, je zjevné, že právě spor ohledně včasnosti žalobcem podaného odporu, a tedy o otázku, zda správní řízení stále běží, či zda již bylo pravomocně skončeno, je mezi účastníky stěžejní. K jejímu zodpovězení však neslouží zásahová žaloba, která není univerzálním prostředkem ochrany proti jakémukoliv úkonu správního orgánu, který se adresátu tohoto úkonu nelíbí. Právě naopak, je subsidiárním prostředkem ochrany, a to buď vůči právním prostředkům dostupným u správních orgánů (§ 85 s. ř. s., srov. k tomu např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2005, čj. 2 Afs 144/2004-110, č. 735/2006 Sb. NSS, *Lesy Vyšší Brod*), nebo vůči jiným druhům žalob dostupným ve správním soudnictví. Zásahová žaloba plní roli pomocného prostředku ochrany a doplňku tam, kam ochrana žalobou proti rozhodnutí podle § 65 a násl. s. ř. s. nedosáhne (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, čj. 7 Aps 3/2008-98, *Olomoucký kraj*, bod 18). V případě, kdy má účastník řízení za to, že řízení nebylo skončeno, a správní orgán nekoná, je dostupná ochrana prostředky proti nečinnosti podle zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, a následně též žalobou na ochranu proti nečinnosti podle § 79 s. ř. s., která je plně způsobilá práva účastníka takového řízení ochránit. I kdyby totiž žalobce dosáhl úspěchu v žalobě zásahové, na jeho právech by se nic nezměnilo, neboť stále by byl odsouzeným v přestupkovém řízení se všemi důsledky z toho pro něj vyplývajících, a i případná morální satisfakce, která je s úspěchem v deklaratorní zásahové žalobě spojena, by byla vzhledem k trvajícím důsledkům odsouzení žalobce zcela marginální.
14. Krajský soud proto uzavírá, že záznam, jímž žalobci mělo být odňato řídičské oprávnění, nemohl být zjevně a nepochybně nezákonným zásahem jednak proto, že k odnětí jeho řídičského oprávnění záznamem v registru řidičů nedošlo, jednak proto, že záznam o pozbytí řídičského oprávnění v registru řidičů při absenci tvrzení o přímém zkrácení žalobcových veřejných subjektivních práv tímto záznamem ze své povahy nemůže být nezákonným zásahem. Krajský soud proto žalobu v této části odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
15. Žalobce dále požadoval určit za nezákonný zásah záznam, jímž mu bylo přiděleno 5 bodů v bodovém hodnocení řidiče. Záznam bodů upravuje § 123b odst. 2 silničního zákona. Proti záznamu bodů jsou podle § 123f odst. 1 silničního zákon přípustné námitky. Rozhodnutí o námitkách je přezkoumatelné ve správním soudnictví žalobou proti rozhodnutí podle § 65 s. ř. s. Jak krajský soud podrobně vysvětlil výše, zásahová žaloba je až poslední nástroj ochrany veřejných práv adresáta jednání správních orgánů a žalobce nemůže tyto jiné prostředky ochrany správního práva „přeskočit“ za pomoci ochrany soudní. Žaloba na určení nezákonnosti záznamu bodů je proto rovněž nepřipustná pro subsidiaritu zásahové žaloby a krajský soud žalobu i v této části odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
16. Krajský soud shrnuje, že žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Žalobci přitom neodepřel přístup k soudu. Proti domnělé nezákonnosti při doručování sporného příkazu, což je základ sporu mezi žalobcem a žalovaným, ze kterého se odvíjí další domnělý nezákonný postup žalovaného, může žalobce brojit prostředky na ochranu proti nečinnosti,

9/2023

které mu vyplývají z 80 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., a následně se případně domáhat ochrany prostřednictvím žaloby na ochranu proti nečinnosti podle § 79 s. ř. s., byla-li by jeho snaha neúspěšná. Proti záznamu bodů může využít ochrany ve formě námitek; v případě neúspěchu pak žalobu proti rozhodnutí podle § 65 s. ř. s.

17. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.
18. Výrok III. vyplývá z § 10 odst. 3 poslední věta zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, podle kterého soud vrátí žalobci zaplacený soudní poplatek (§ 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích).

Poučení:

Proti tomuto usnesení **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Ostrava 13. července 2023

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu